

	<b>Pagina</b>
Hoofdpunten van het advies	1
Inleiding	3
Probleem, doel en besluitvorming	4
Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
De voorgenomen activiteit	5
Meest milieuvriendelijke alternatief en voorkeursalternatief	6
Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en milieugevolgen	7
Algemeen	7
Te verwachten effecten	8
Vergelijking van alternatieven	9
Leemten in informatie	9
Evaluatieprogramma	9
Vorm en presentatie	10
Samenvatting van het MER	10

### **Bijlagen**

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 februari 1999, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr 29 d.d. 11 februari 1999
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen



## **HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES**

### **{TC \L1 "HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES}**

De aanleiding voor de m.e.r.-plicht ligt in de noodzakelijke partiële herziening van het streekplan. Tegen deze achtergrond dient de keuze voor de locatie Grootslag gedegen te worden gemotiveerd.

De Commissie adviseert in het MER een kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing op te nemen van de voorgenomen ontwikkeling van het glastuinbouwgebied Grootslag. Bij deze onderbouwing dient te worden ingegaan op de relatie tussen Grootslag en andere glastuinbouwinitiatieven in de provincie Noord-Holland.

De Commissie onderschrijft de opvatting van de provincie Noord-Holland dat het MER zich vooral zal moeten richten op de inrichting van het glastuinbouwgebied. De Commissie adviseert de informatie in het MER zo veel mogelijk af te stemmen op het detailniveau dat gewenst is voor de benodigde bestemmingsplannen en milieuvergunningen.

De Commissie adviseert in het MER een beschrijving op te nemen van de bevoegdheden en taken van de verschillende organisaties die bij de ontwikkeling en het beheer van het glastuinbouwgebied betrokken zijn of zullen worden. Deze informatie is naar de mening van de Commissie nodig om duidelijk te maken op welke wijze de verschillende organisaties verantwoordelijkheid dragen voor de verwezenlijking van de gekozen ambities.

De Commissie adviseert aan de hand van een concrete invulling van de in de startnotitie hoog gestelde ambities eerst een meest milieuvriendelijke alternatief te ontwikkelen. Als de provincie van mening is dat op onderdelen van het meest milieuvriendelijke alternatief een stap terug moet worden gezet, kan alsnog een voorkeursalternatief worden samengesteld dat beperkt kan blijven tot de motivering en beschrijving van de gewijzigde onderdelen. Alleen de milieugevolgen van het meest milieuvriendelijke alternatief en de gewijzigde onderdelen moeten worden beschreven.



1. Inleiding

{tc \l1 "Inleiding}

Het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland heeft het voornemen om door middel van een partiële herziening van het streekplan de realisering van een glastuinbouwlocatie in de polder het Grootslag mogelijk te maken. De glastuinbouwlocatie is gesitueerd in de gemeenten Andijk en Wervershoof en heeft een omvang van 200 á 225 hectare netto glas. Daarnaast bestaat het voornemen ruimte te bieden aan de landbouw gerelateerde bedrijvigheid en aan landschappelijke inpassing.

Bij brief van 2 februari 1999 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant<sup>1</sup>].

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.<sup>1</sup>]. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieu-belang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen<sup>1</sup>], die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

De Commissie adviseert het MER aan de hand van de in de startnotitie voorgestelde systematiek op te stellen. De Commissie gaat in dit advies alleen in op punten die naar haar mening in het MER nadere aandacht behoeven.

---

1 Zie bijlage 2.

2 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

3 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. Probleem, doel en besluitvorming

{tc \l1 "Probleem, doel en besluitvorming}

**Aanleiding**

De Commissie adviseert bij de beschrijving van de aanleiding in het MER een duidelijk onderscheid te maken tussen de verschillende soorten motieven (juridisch planologische en ruimtelijk- landschappelijk motieven die met name vanuit het provinciale ruimtelijke beleid van belang zijn en landbouweconomische motieven zoals herstructurering, schaalvergroting, et cetera).

**Locatie en omvang**

Uit de startnotitie en informatie tijdens het locatiebezoek heeft de Commissie begrepen dat de locatie Grootslag al in een eerder stadium is afgewogen tegen andere locaties in Noord-Holland. De Commissie adviseert in het MER de criteria expliciet te benoemen op basis waarvan voor de locatie Grootslag is gekozen.

De Commissie is van mening dat in ieder geval ook aangegeven moet worden hoe de keuze voor Grootslag zich verhoudt met de status die het gebied in het provinciale landschapsbeleid heeft.

Verder dient te worden aangegeven welke overwegingen hebben geleid tot de voorziene omvang van het te ontwikkelen glastuinbouwgebied. Geef aan welke criteria /overwegingen een rol hebben gespeeld bij de voorgenomen uitbreiding van het reeds voor de glastuinbouw bestemde gebied in de gemeente Wervershoof. Ga daarbij ook in op de relatie met de toekomstige ontwikkelingen in de bestaande glastuinbouwgebieden ten zuiden en ten noorden van het Noordzeekanaal in de westelijke Randstad zoals herstructurering, areaalveranderingen, benutting van bestaande planologische reserveringen en initiatieven voor de ontwikkeling van nieuwe glastuinbouwgebieden.

**Doel**

Uit het in het MER geformuleerde probleem moeten concrete doelen worden afgeleid. Doelen moeten zodanig worden geformuleerd, dat deze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

De mate waarin de beoogde doelen ten aanzien van milieubescherming en milieuverbetering kunnen worden gerealiseerd is naar de mening van de Commissie sterk afhankelijk van de mate waarin en de wijze waarop de Stichting ter verbetering van de agrarische structuur in Noord-Holland (Stivas) en de gemeenten Andijk en Wervershoof de ambities kunnen en willen vertalen in voorschriften en richtlijnen voor de feitelijke inrichting en het gebruik van het gebied. In het MER dient dit, voorzover in dit stadium mogelijk, inzichtelijk te worden gemaakt.

**Besluitvorming**

De Commissie adviseert in het MER een beschrijving op te nemen van de bevoegdheden en taken van de verschillende organisaties die bij de ontwikkeling en het beheer van het glastuinbouwgebied betrokken zijn of zullen worden. Deze informatie is naar de mening van de Commissie nodig om duidelijk te maken op welke wijze de verschillende organisaties verantwoordelijkheid dragen voor de verwezenlijking van de gekozen ambities.

### 3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

{tc \11 "Voorgenomen activiteit en alternatieven}

#### 3.1 De voorgenomen activiteit

{tc \12 "De voorgenomen activiteit}

De Commissie adviseert bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting/aanleg) en activiteiten die plaatsvinden in de gebruiksfase (gebruik en beheer).

De startnotitie biedt een goede basis voor de beschrijving van de voorgenomen activiteit. In het MER dienen in ieder geval ook de volgende elementen van de voorgenomen activiteit te worden beschreven:

- de situering en begrenzing van het tuinbouwgebied;
- de verhouding verhard/onverhard en de verhouding bebouwd/onbebouwd terrein (inclusief oppervlaktewater);
- de interne en externe ontsluiting van het gebied (inclusief wegbreedtes);
- de fasering in ruimte en tijd van de ontwikkeling van het gebied en de gevolgen hiervan voor de aanleg van (weg-, energie - en water-) infrastructuur;
- de omvang, situering en zo nodig zonering van de verschillende soorten glas-tuinbouw en overige vormen van (landbouw gerelateerde) bedrijvigheid;
- (maximum) hoogtes van gebouwen en bouwwerken alsmede de situering van bedrijfswoningen;
- de wijze waarop benoemde ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische (aardkundige en archeologische) waarden worden ingepast;
- het kwantitatieve en kwalitatieve oppervlaktewaterbeheer en de (collectieve en individuele) gietwatervoorziening;
- de wijze waarop met afvalstromen (afvalwater, groenafval, plastic, steenwol en dergelijke) wordt omgegaan;
- de (collectieve en individuele) energievoorziening;
- functie, omvang, ligging, inrichting en beheer van de groenvoorzieningen die als gevolg van het voornemen binnen en buiten het plangebied zullen worden gerealiseerd.

De Commissie adviseert in het MER een concrete beschrijving te geven van het beoogde (gesloten)watersysteem<sup>1</sup>]. Daarbij moet inzicht worden gegeven in de waterstromen<sup>1</sup>]. Verder adviseert de Commissie om aan te geven hoe het openwatersysteem (oppervlaktewater en grondwater) wordt geïntegreerd met de

---

4 Op welke wijze wordt bij teelt in de grond een gesloten watersysteem gerealiseerd?

5 Wat is afhankelijk van het seizoen, de herkomst van het water (regenwater of anderszins), en wat gebeurt er uiteindelijk mee (verdamping, spui via riool, afvoer product: waterbalans).

doelen natuur en recreatie, en wat de relatie is met de functietoekenning van het oppervlaktewater in het betrokken gebied<sup>1</sup>].

### 3.2 Meest milieuvriendelijke alternatief en voorkeursalternatief

{tc \12 "Meest milieuvriendelijke alternatief en voorkeursalternatief}

---

6 Zie ook reactie 4 (bijlage 4).



Volgens de startnotitie zal bij de ontwikkeling van ruimtelijke situerings- en inrichtingsvoorstellen en het formuleren van het meest milieuvriendelijke alternatief en voorkeursalternatief in ieder geval worden voldaan aan alle wettelijke voorschriften<sup>1</sup>], afspraken gemaakt in het kader van het convenant glastuinbouw en de algemeen geldende randvoorwaarden voor de locatie Grootslag. Daarnaast zijn in de startnotitie vanuit vier invalshoeken ambitieniveaus ontwikkeld. De geformuleerde ambities zijn hoog. Zo wordt gestreefd naar volledig gesloten teeltsystemen voor alle soorten teelten, een collectieve watervoorziening die ook natuur en recreatie ten goede komt, vergaande energiebesparing en een optimale benutting van warmte en CO<sub>2</sub> door het scheppen van collectieve voorzieningen. De ambities zijn in de startnotitie vertaald in bouwstenen voor de voorgenomen activiteit (blauw, groen, geel, rood). De Commissie adviseert in het MER op basis van deze bouwstenen (en zo nodig een onderlinge afweging van mogelijke tegenstrijdige ambities) eerst een meest milieuvriendelijke alternatief te ontwikkelen. Als het meest milieuvriendelijke alternatief door initiatiefnemer of bevoegd gezag op onderdelen (bijvoorbeeld (bedrijfs)economisch, maatschappelijk of organisatorisch) niet haalbaar wordt geacht, kan worden overwogen om voor bepaalde bouwstenen een lager ambitie niveau te hanteren. Zodoende kan een van het meest milieuvriendelijke alternatief afgeleid alternatief (voorkeursalternatief) worden ontwikkeld. Dit voorkeursalternatief kan beperkt blijven tot de motivering en beschrijving van de gewijzigde onderdelen. Alleen de milieugevolgen van het meest milieuvriendelijke alternatief en de gewijzigde onderdelen moeten worden beschreven.

#### 4. Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en milieugevolgen

{tc \11 "Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en milieugevolgen}

##### 4.1 Algemeen

{tc \12 "Algemeen}

#### **Bestaande toestand en autonome ontwikkeling**

Om de omvang van de milieugevolgen te kunnen bepalen dient in een MER een referentiesituatie te worden beschreven. Dit is doorgaans de bestaande toestand inclusief de autonome ontwikkeling. De Commissie geeft in overweging om voor het MER glastuinbouw Grootslag alleen de huidige situatie als referentie aan te houden. Daarnaast zou dan in het MER een beschrijving gegeven moeten worden van de autonome ontwikkelingen in het studiegebied.

Indien de initiatiefnemer er toch de voorkeur aan geeft om de bestaande toestand inclusief autonome ontwikkeling als referentie te beschrijven, adviseert de Commissie om ter nuancering de milieugevolgen ook op hoofdlijnen te vergelijken met de milieusituatie van circa één jaar geleden.

## **Milieugevolgen**

---

7 Onder andere de Algemene Maatregel van Bestuur Glastuinbouw.

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte en mitigeerbaarheid. Naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed.

De Commissie adviseert voor aannames ten aanzien van het type teelten, overige bedrijven en energievoorziening uit te gaan van een worst-case scenario.

#### 4.2 Te verwachten effecten

{tc \12 "Te verwachten effecten}

De Commissie is van mening dat §5.4 “te verwachten effecten” van de startnotitie een goede basis biedt voor de effectbeschrijving. Zij gaat in deze paragraaf alleen in op effecten voor zover de mening van de Commissie afwijkt van hetgeen in de startnotitie is aangegeven.

De Commissie adviseert in het MER:

- de effecten voor bodem, water, energie, verkeer en lucht ook kwantitatief te beschrijven;
- ten aanzien van de gevolgen van de van de aanleg van kassen en een gesloten bedrijfssysteem voor het resulterende oppervlaktewatersysteem in te gaan op de effecten van vermindering van de inzijging van regenwater, de vermindering van de verdamping van grondwater en de verhoging van het aandeel kwel op kwaliteit oppervlaktewater;
- in het MER ook aandacht te besteden aan de gevolgen voor archeologische en aardkundige waarden in het studiegebied<sup>1</sup>;
- aan te geven in welke mate er sprake zal zijn van geurhinder als gevolg van een eventueel te vestigen groencomposteringsbedrijf;
- voor het aspect recreatie zowel de negatieve als positieve effecten (recreatief medegebruik) aan te geven.

Niet alleen het voornemen, maar ook de overige agrarische intensiveringen in het Grootslag betekenen een zodanige aantasting van het grootschalige en open agrarische gebied dat hiervoor naar de mening van de Commissie een nieuw landschapsbeleid nodig zal zijn. In de effectbeschrijving dient daarom ook duidelijk te worden hoe de ingreep past of passend kan worden gemaakt in een nieuw hierop toegesneden landschapsbeleid.

---

8 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

5. Vergelijking van alternatieven

{tc \11 "Vergelijking van alternatieven}

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

6. Leemten in informatie

{tc \11 "Leemten in informatie}

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7. Evaluatieprogramma

{tc \11 "Evaluatieprogramma}

Provinciale Staten moet bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat Gedeputeerde Staten in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

8. Vorm en presentatie

{tc \l1 "Vorm en presentatie}

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

9. Samenvatting van het MER

{tc \l1 "Samenvatting van het MER}

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.